ชื่อเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการที่พักทางวัฒนธรรม (Home Stay)

เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดนคราชสีมา

ผู้วิจัย นางวิชุคา ศิริวัฒน์

กรรมการควบคุม รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม พงษ์วงษ์คำ และว่าที่ พ.ต.ดร.เทอดชัย พันธะไชย

ปริญญา ศศ.ม. สาขาวิชา วัฒนธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2552

บทคัดย่อ

ปัจจุบันนโยบายด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย เน้นการพัฒนาพื้นที่ควบคู่ไปกับ การอนุรักษ์เพื่อพิทักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่ตลอดไป นักท่องเที่ยวจะได้เที่ยวชมความงคงาม ของธรรมชาติและเรียนรู้ประวัติสาสตร์ผ่านแหล่งโบราณคดีในท้องถิ่น ร่วมพักแรมเพื่อสึกษา วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของชาวบ้าน ผ่านที่พักทางวัฒนธรรม (Home Stay) การวิจัย ครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของที่พักทางวัฒนธรรม (Home Stay) เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการ ที่พักทางวัฒนธรรม (Home Stay) เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัด และ 3) เพื่อศึกษา แนวทางการบริหารจัดการที่พักทางวัฒนธรรม (Home Stay) เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัด นครราชสีมา ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ที่พักทางวัฒนธรรม (Home Stay) ที่มีการบริหารจัดการที่ดีของ จังหวัดนครราชสีมา โดยเลือกแบบเจาะจง ได้พื้นที่ใน 3 อำเภอ คือตำบลธารปราสาทอำเภอ โนนสูง ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว และตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย ผู้ให้ข้อมูล มีจำนวน 103 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้รู้ จำนวน 22 คน กลุ่มผู้ปฏิบัติ จำนวน 60 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป จำนวน 21 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต และการสนทนากลุ่ม ตรวจสอบข้อมูลโดยเทคนิกการตรวจสอบแบบสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูล ตามความมุ่งหมายของการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรฉนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา มีประวัติการจัดตั้งที่พักทางวัฒนธรรม
(Home Stay) มาตั้งแต่ พ.ศ. 2536 ที่บ้านธารปราสาท อำเภอโนนสูง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็น
ตัวอย่างของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่พักทางวัฒนธรรม ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาธรรมชาติ
และวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามของชุมชน ภายใต้จิตสำนึกในการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม
ของท้องถิ่นไว้อย่างยั่งยืนตลอดไป

สภาพปัจจุบันของการให้บริการที่พักทางวัฒนธรรม (Home Stay) ในพื้นที่จังหวัด นครราชสีมา พบว่า ที่พักโฮมสเตย์เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเลือก เข้าพัก ด้วยวัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยวซึ่งนอกจากจะชื่นชมธรรมชาติที่งคงามแล้ว นักท่องเที่ยวยังต้องการศึกษาและสัมผัสวิถีชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากคน ในสังคมและชุมชนอื่น ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวประทับใจในการให้บริการเพราะได้เรียนรู้ ชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายของคนในชุมชนและมีความสุขแบบสังคมไทยพื้นบ้าน มีค่าใช้จ่าย ที่ประหยัดและยังได้มิตรภาพ

แนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการนอกจากปัจจัยความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งทางธรรมชาติหรือทางประวัติสาสตร์แล้ว ความสะดวกสบายของการคมนาคมสื่อสารและ การให้บริการบ้านพักที่ สะอาด ปลอดภัย ถูกสุขอนามัยตามหลักการบริการสากล โดยมีสิ่งอำนวย ความสะดวกตามความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ยังมีปัจจัยสำคัญที่จะสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเลือก ที่จะเดินเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น ก็คือการใช้วัฒนธรรม ตลอดจนขนบธรรมเนียมที่ดีงามของ ท้องถิ่น เอกลักษณ์ วัฒนธรรมประเพณีของชาวโคราชทั้งภาษา การแต่งกาย สิลปะการแสดง เป็นสื่อทางวัฒนธรรมในการประชาสัมพันธ์เชิญชวน แต่การนำสื่อทางวัฒนธรรมมาใช้ควรเน้น ในเรื่องของศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่เหมาะสม นำมาถ่ายทอดสู่นักท่องเที่ยวเพื่อให้ นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ

โดยสรุป คณะกรรมการบริหารจัดการที่พักทางวัฒนธรรม (Home Stay) ควรนำสื่อทาง วัฒนธรรมนี้ ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการขายบริการทางการท่องเที่ยว เป็นการขายที่มีความ แตกต่างจากการขายสินค้าประเภทอื่น ๆ คือเป็นสินค้าที่ขายได้ตลอดไม่มีวันหมด เพราะถ้า สินค้าวัฒนธรรมของท้องถิ่นยิ่งได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวมากขึ้นเท่าใด วัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่นก็ยิ่งจะได้รับการฟื้นฟู และอนุรักษ์ไว้ไม่มีวันสูญหายมากขึ้นเท่านั้น

TITLE Guidelines for Home Stay Management for Tourism in Changwat

Nakhon Ratchasima

AUTHOR Mrs. Vichuda Siriwat

ADVISORS Assoc. Prof. Dr. Niyom Pongwongkum and Acting Maj. Dr. Terdchai

Panthachai

DEGREE M.A. **MAJOR** Cultural Sciences

UNIVERSITY Mahasarakham University DATE 2009

ABSTRACT

At present, Thailand's tourism policy emphasizes area development together with conservation for protecting tourist attractions to exist permanently. Tourists will be able to visit natural beauty and to learn histories through local archeological sources and jointly to stay overnight to study culture, traditions and the way of life of villagers through home stay. This study aimed: 1) to examine the background of home stay for tourism in Changwat Nakhon Ratchasima, 2) to examine current conditions and problems of home stay management for tourism in Changwat Nakhon Ratchasima, 3) to find out guidelines for home stay management for tourism in Changwat Nakhon Ratchasima. The researcher purposively selected home stay areas with good governance in Changwat Nakhon Ratchasima. The areas selected were in 3 amphoe: Tambom Tan Prasat, Amphoe Non Sung; Tambon Thai Samakkhi, Amphoe Wang Nam Khiao; and Tambon Dan Kwian, Amphoe Chok Chai. Totally 103 informants consisted of a group of 22 key informants, a group 6 practitioners, and a group of 21 general informants. Data were collected using interviews, observations, and focused group discussion. The data were checked using the triangulation technique and were analyzed according to the study purposes. The study findings were presented by means of a descriptive analysis. The study findings revealed that in the area of Changwat Nakhon Ratchasima there was a history of home stay establishment from 1993 at Ban Than Prasat, Amphoe Non Sung aiming to be an example of conservative tourist attraction of home stay for tourists of

study nature, and good culture and traditions of the community under awareness of conserving local traditions and culture to be permanently sustainable.

For current conditions of providing home stay service in the area of Changwat Nakhon Ratchasima, it was found that home stay was one choice which tourists were interested in choosing to stay because the purposes of tours were to enjoy beautiful nature and for tourists to study and touch the way of community for sharing learning and experiences form people in other societies and communities. The study findings revealed that the tourists were impressed with the service provision because they learned the simple life and being of community people, and they were happy with Thai local society, had economical expenses, and had friendship.

For the guidelines for operating management, besides the factors of beauty of natural or historical tourist attractions, convenience in communications, and provision of houses for home stay which are clean, safe and hygienic according to international service criteria by having facilities in minimum needs, there must be important factors which will create motivations for more tourists to select to visit. That is, the uses of good local culture and customs; identity, culture and traditions of Khorat people including the dialect, dressing and performance art as cultural media for public relations and invitations. However, in using cultural media, an emphasis should be on appropriate local art and culture for transferring

In conclusion, the administrative committee for home stay should use cultural media as a part of tourism service sale. This sale is different from sales of other goods. It is goods which can be sold endlessly because the more local cultural goods can interest tourists, the more local culture and traditions will be revitalized and conserved without any loss.